

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom došiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „postanica“ se plačuje za navadno trisopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh krov“, na starem trgu in v nunski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I, naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na se blagovoljno frankujejo. — Delalcom in drugim nepremožnjim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

V slogi je moč.

S Krasa, 15. junija.

Zlata doba nastopila je zdaj naši narodnosti, — morali bi misliti, če bi verjeli našim optimistom. Radi bi jim verjeli, ali vsaj radi bi se nadejali, da dobimo tako dobo. Pa kaj, ko tega upanja ne moremo imeti, dokler so v naši domovini razmere take, kakoršne so. Če hočemo doseči, da bo naš narod v državi faktor, s katerim se mora računati, in da se nam dajo v polni meri pravice, katere nam zagotavlja državna temeljna postava, treba je, da delajo vsi oni možje, ki imajo prepričanje in vero, z združenimi močmi, z železno vztrajnostjo z žrtovanjem osebnih koristij in zatiranjem svojih strastij. Le po tem potu se postavi trden temelj predragi naši narodnosti in le na tem temelji se bo zidal z uspehom naš narodni dom. Kak pa je temelj zdaj in kak naš dom, povedala je „Soča“ v članku: Peska v oči. Naše zahteve niso uslišane in kar nam je dano, ni zagotovljeno. Tako stanje bo trpelo toliko časa, dokler bomo prisiljeni uživati kot dobroto, kar bi morali imeti kot pravico. Koliko let so se borili naši možje na Štajerskem, Kranjskem, Koroškem in Primorskem! Kaj so dosegli? Nič in zopet nič; in če so za trenotek kaj pridobili, svojih pridobitev niso mogli zapustiti kot pravice svojim potomcem.

Dokler živimo po raznih deželah z rojaki drugih jezikov, ki hočejo imeti večje pravice nego mi, ne pričakujemo lepe prihodnosti. Dokler nismo Slovenci združeni v eno celoto, nismo postavili trdnega temelja svoji narodnosti. Če se pa danes ali jutre ne more zgoditi, da bi se Slovenci združili pod eno upravno oblast, na to vsaj lahko vsi delamo in to moramo tudi doseči, da smo duševno združeni, da med sabo meje ne poznamo. Žalostno in zelo žalostno je, da marsikateremu izobraženemu Slovincu Kranjcu je Štajerec tujec in narobe. Enake razmere najdemo pri Goričanih, Korošcih. Veliko jih je, ki se čutijo domačine le tam, kjer so rojeni, in smatrajo rojaka le tistega, ki je bil z njimi rojen to stran vode ali v znožji iste gore. Nasledek tega je, da se veliko Kranjcev zanima le za Kraujsko; kar se godi na Štajerskem ali kje drugje jim ni toliko na srcu. Nasledek tega je zopet, da jim je marsikaj neznan ali nejasno, kar mora močno uplivati na razvitost slovenstva. Gore in vode ločijo Slovence, bivajoče po različnih pokrajinah; iste

razmere, iste zahteve, iste težnje in ista prihodnost nas pa družijo.

To duševno združenje in dosledno skupno delovanje pa najlaže dosežemo, če imamo časopis, ki zastopa vse slovenske dežele, ki je organ vseh zavednih Slovencev. Tri dnevni-ke imamo zdaj v Ljubljani, katerih eden pod Sloven-cem razumeva Kranjca in izhaja kot priloga vladne-mu listu. Gmotne in duševne moči se cepijo po ne-potrebnem in tako se šibita še ostala lista, katerih nobeden ne trdi, da je glasilo vseh Slovencev. Po mojih mislih je pri naših razmerah potreben in mo-goč list, ki bi družil vse moči našega razumništva. Saj program je jasen in vsem v javnem življenji de-lajočim enak. Našemu narodu, kterega gmot-no blagostanje se mora povzdigniti, narodne pravice priboriti in ohraniti v srečni in močni Avstriji. Če tu o verskih rečeh ne govorim, je naravno. Noben izobražence ne bo žalil verskega čuta, naj manje v Slovincih. Strogo verske zadeve razpravljati pripada bolj v delokrog cerkvenih ali znanstveno bogoslovnih časopisov. Ker je in mora biti vsem na političnem polju delajočim Slovincem, stanujočim v različnih deželah in pripa-dajočim k različnim stanovom, en in isti program, čemu cepljenje močij? Tak list, glasilo vsega slo-v. n. a. r. o. d. a, povdarjal bo vsega slovenskega na-roda celoto in edinstvo, kazal bo, da imamo vsi skup-ne koristi, skupno prihodnost, da so meje umetne, narejene na papirji, pripravljali bo k resničnemu ze-dinjenju vseh Slovencev. Seznanjal nas bode z dopi-si iz različnih krajev z dotičnimi razmerami, kazal nam bo, da je enako zanimanja vredno, kar se godi to ali ono stran Karavank, da je prav tako potrebno vedeti, kar se godi na desnem, kakor kar se godi na levem bregu Save. Pisatelji bodo delali z večjim ve-seljem in ne bodo še le premišljevali, kam pošiljati svoje dopise.

Ledino na različnih poljih izorali in obdelali so v preteklih letih narodni naši možje, tako da marsi-ktero stvar zdaj lahko imamo doma, katero smo morali prej pri sosedu iskati. Je li res tako neobhodno potrebno, da mora biti naročen vsak izobražen Slovenec, ki se nekoliko bolj natanko peča s politikom, zraven sloven-skega še na večji nemški časopis. Potreba ta je in bo, dokler ne bomo imeli večjega slovenskega časopisa, ki bo lahko tekmoval po svoji vsebini in po obsegu z večjimi časopisi drugih narodov, kterim bode enak tudi v neodvisnosti zaradi mnogih svojih naročnikov. Boj za narodni obstanek nas mora zediniti.

Na slovenski zemlji naj bi se ne slišalo, da bi kdo v boji zoper narodno edinstvo iskal podloge svojem obstanku!

S tem, kar sem tu navedel, sem hotel dokazati potrebo večjega slov. časopisa, ki bi družil Slovence, bivajoče v različnih deželah, ki bi nas seznanjal o pravem času z njih razmerami, da bi bile le te znane tudi tistim, ki drugje prebivajo in manjših lokalnih časopisov ne berejo. Da bi tak časopis zedinil stran-ke, konec naredil neslanim preprirom, združil delajoče moči, odstranil potrebo, da Slovenci plačujejo nemške časopise! List bi bil namenjen izobraženim, zavednim, prepričanim in imajočim Slovincem.

Goriška blaznica.

Častiti gospod urednik! Lansko leto ste mi bili dovolili prostor, da sem bil začel pisati o naših bolniških zadevah; a do konca nisem mogel priti s svojimi razpravami radi zadržkov, katerih tukaj nočem naštevati. Le to naj povem, da odkar je bil stavljen v lanskom zasedanju deželnega zbora dr. Aleksij Rojčič nasvet, da naj deželni odbor s pomočjo zdravnikov preišče naše bolniške stvari in naj poroča o njih v prihodnjem zasedanju, ni se mi zdelo nujno o tem pisati, ker sem pričakoval in še vedno pričaku-jem, da deželni odbor pripravi v tej zadevi nadrobno poročilo, ki bo zadostovalo na vse strani. Da Vas pa danes prosim nekoliko prostora za par opazek gledé goriške blaznice ali norišnice, povod mi je dalo tis-kano poročilo deželnega odbora o svojem delovanju od zadnjega zasedanja dež. zbora do konca maja t. l.

Deželni odbor pripoveduje v tem poročilu, kako je skrbel, da bi se deželni stroški za blazne znižali, in kako je v ta namen 1. ukazal, naj se nekateri blazni odpustijo iz blaznice, 2. kako je bil previden v sprejemanju novih blaznih in 3. kako je 16 blaznih prestavil iz tržaške v goriško blaznico.

Deželni odbor je zahteval od upravištva tukajšnje blaznice pregled onih nesrečnikov, katere hrani zavod, in kratak opis njih blaznosti. Iz danega pre-gleda je odbor sprevidel, da nekateri blazni niso sposobni, da bi ostali v blaznici (non sono punto qualificati pel ricovero nel pio luogo), in je vsled tega v interesu deželnega zaloga naročil imenovanemu upravištvu, naj sporoči dotičnim žu-panstvom, da pridejo v 8 dneh po svoje blazne, ako nočejo, da se zapiše preskrbina na račun občine.

To poročilo je vredno pomisleka. „Kdo je spo-

LISTEK.

Ubilo ga je vino.

Hrvatski spisal Jenio Sisolski; poslovenil Skalnikov. (Konec.)

Druzega dne pride Matej k staremu Marku. Mladeniču je bilo težko pri srcu. Ko je hitel po bregu navzgor, po onej strmeji poti, neprestano si je brisal znoj z vročega čela. Marko je sedel pred svojo hišico, spletal je neki koš in pušil (kadil) malo lulico, nasajeno na kratko cevko.

Starčeve roke so se tresle pri delu, a te roke so bile suhe. Hišico so obevali zadnji solnčni žarki, ker solnce se je bilo že nagnilo za goli bregov vrh. Tudi po koščenem starčevem obrazu, po zakrpani modri, čistej srajci so padali zadnji solnčni trakovi. Malo proč od hiše širila se je po trati ugodna senca košate lipe.

Ko Marko opazi mladeniča, začudi se in nada-ljuje svoje delo.

Matej se približa, pozdravi in reče:

„E, boter, vaše roke so vedno pri delu. Lepo ste spletili ta koš.“

„Tudi to se potrebuje pri hiši“, odgovori starec, ne da bi pogledal mladeniča.

„Marko, čujte me, prišel sem, da vas zopet v-

prašam, kaj mislite“, mrmra Matej pretrgano in gleda proti bregu.

Starec stisne ramena, ustane in mu odgovori:

„A kaj, da bi vam stokrat pravil jedno stvar?“

„Boter Marko, dajte mi reko! kedaj bodedo imeli poroko? Marko, ne bo vam žal, ako mi daste Tonko“, govori in obeta Matej, a kri mu sili v obraz.

„Matej, zapustite mojo hišo v miru, ker dokler je duh v meni, vi ne pojdete v cerkev z mojo Tonko“, reče starček odločno in jo pobere proč od mladeniča.

Matej gleda ves zmešan za njim, po vsem ži-votu se tresel, naposled škripne z zobmi, pogleda še jedenkrat ua odprto okno na sprednji strani bele hišice, pa se naglo spusti v Predgrado k šioru Anselmu. Tam ostane ves večer in dober del noči. Pil je strast-no, tolkel z roko po mizi, škripal z zobmi in grozil se nekomu s stisnjenimi pestmi. V zori so ga našli ljudje pod nekim zidom cesarske ceste, kjer je spal, kakor zaklan.

III.

Bila je prijetna spomlad. V Predgradi je bil velik sejem. Silno mnogo sveta se je zbralo iz bližnjih mest in vasij. Pred mestom je lepa trata, zasajena s stariimi lipami. V hladnej senci pod lipami točilo se je vino, prepevali so in veselo razgovarjali se. Malo

proč so se združili mladeniči in dekleta k plesu in hajd, kedor more bolj se potiti! Tam ne manjka vriska in krika, ni veselega petja. Krasna in zagorela dekleta vrté se kakor vretena in nožice urno prebi-rajajo po teptani travi. Lipin duh razprostira se po zraku, prijeten pomladanski vetrič pihlja z morja ter se zgublja med drevsnimi vejami. Živahni valovi pre-ruetavajo se veselo, a tam ne daleč nagnila se je mala ladija, z belimi in razpetimi jadrji. Veter pihlja jlahko in hladni rudeča lica mladim plesalcem. Otroci so čisto, snažno oblečeni v plačeno modro obleko, kateri se pozna, da je danes prvič oblečena. Okoli vratu imajo velik robec, a sestre in matere so ponosne s snežno-belimi srajcami. Otroci glodajo velike kolače, potikajo se med starimi, opazujejo raznovrstne reči, ki so jih razstavili nekoli kramarčiči pred seboj na kakej deski, a tudi na širokih hišnih vratih. Med o-nimi glavami, ki se neprestano premikajo in mešajo med množico, blišče se tudi puške dveh orožnikov (žandarjev), katere je sem poslala politična gosposka, da vzdržijo mir in red. Žandarja sta prosta, njih se nikdo ne dotakne; koder gredó, povsodi se jima ljudje umikajo.

Tudi šior Anselmo toči vino na sejmu. Njegov sod je pri deblu največje lipe. Anselmo je zavihal ro-kave; znoj mu kaplja po rudečem in tolstem obrazu. Okolo njegovega sode zvoné steklenice, vrči in čaše; nekoli mladoniči prepevajo na vsa glas, a šior Ansel-

ge in ljubljanski „Vrtec“. Prišlo ni do sklepa, da si bi se bilo to po naših mislih lahko zgodilo; in ker se je s tem brezuspešnim razpravljanjem potratilo mnogo dragega časa, zato in le zato smo pisali, da se je prazna slama mlatila. To je naš „crimen“, pač menda le odpustljiv greh.

„Skregali“. Ti nehvaležna besedica ti! Ko bi bili vedeli, da bo radi tebe toliko rožljanja, raje bi te bili s hudičevim oljem polili, da bi o tebi ne bilo ni tiru ni sledu. Zabili smo, da živimo v veku, v katerem se je vspel parlamentarizem do svojega vrhunca, v veku, ki je eminentno čas zborovanj, sej, konferenc in debat. Vaški fantje skregajo se morda časih pod domačo lipo, a ne gg. učitelji. Kedar je govor o učiteljskih konferencah, treba reči: debata je bila živa, živahna, jako živahna, burna, viharna, kakor je že bila. To je naš correctum. Odpustite nam to nedostanost. Želeli bi le, naj se gg. učitelji tudi izven konferenc kreganja varujejo, da jih 19. vek ne zatoži.

„Obligatni živioklici“. Dve besedi, pa toliko hrupnega šuma zaradi njih! Tanto chiasso! Tega ni pisala mirna kri. Jeze se je učitelja še posebej tudi kot tacemu čuvati, — posebno nepotrebne jeze. Lahko bi se bili ugloabili v pomen teh naših besed, a ker ste cel naš dopis brez pravega vzroka prevlekli s firnežem zlobnega namena, niste tudi tu pravega pogodili. Jeza slepi. Mi sopet povdarjamo obligatnost živioklicev; a to obligatnost izvajamo iz lojalnosti, iz nehlinjenje udanosti učiteljev do cesarske hiše, izvajamo jo iz rodoljubja, iz svečane prilike. Živioklice g. nadzorniku pa, katerega trudoljubivost, delavnost, vztrajnost in potrpežljivost smo občudovali, iz ljubezni gg. učiteljev do njega.

Gospod urednik! Z Vami končam. Dovolite, da se Vam izpovem. Cuden človek sem. Temno mi je časih lice in mračno mi je oko, — a srcé mi vendar v prsih veselja igra, da bi ves svet v ljubezni objel, tudi pisatelja „potrebni pojasmil“, dasi prebivamo v solzni dolini. Prosim Vas, če Vas kdo poprašja, kakšen da sem, saj Vi me dobro poznate, recite mu, da sem najboljša duša na svetu, recite mu, da je „bonus Israelita, in quo non est dolus“.

A. Fr.

Dopisi.

Iz Šmarji, 15. junija. — Dne 8. t. m. bil je za našo občino dan občnega veselja; bila je tã nova maša, katero je pel č. g. novomašnik Josip Kosovel iz Sela. Kako to, porečeš, novomašnik iz Sela, a nova maša v Šmarjah? Stvar je taka: č. g. novomašnik je sin neimovitih starišev iz Sela; naključje ali bolje božja volja je hotela, da je dobil omenjeni gospod dobrotnico, ki ga je podpirala večidel ves čas njegovega solanja. Vsake počitnice prebil je pri blagej podpirateljici Kalinki. Ni tedaj čudo, da so mu postale Šmarije druga domovina. Pošteno je, da si je izvolil Marijino cerkev, kjer je opravil prvokrat nekrvavo daritev. Možato je pokazal s tem, kako naj se dobrote povračujejo, za kar mu je še posebej hvaležna vsa občina. Cerkevna slovesnost vršila se je sijajno; poveličaval jo je še posebno č. g. pridigar. Novomašnik zadel je pravo, da si je izvolil govornika č. o. Škodnika, kapucinskega predstojnika v Križi. Po dokončanem cerkvenem slovesnosti podajo se č. g. gostje na obed k blagej dobrotnici in duhovni materi, ki je svojo nalogo jako pohvalno izvršila. Kakor običajno pri tãh prilikah, vršile so se tudi razne napitnice, posebno dopadla mi je napitnica č. g. Goloba „Soči“ ali bolje njenemu navzočnemu sodruidniku za možato nepristransko postopanje v korist našej milej domovini. Slava! A bilo je tudi drugih lepih napitnic, katerih pa ne morem vseh naštetii.

Iz Števrjana, 8. junija. (Veselica). V nedeljo 8. junija je imelo napraviti, kakor je bilo naznanjeno v „Soči“ naše „Katoliško brašno društvo“ veselico na prostem; pa žalibog da nam vreme ni pustilo tega tako zaželjenega veselja. Koj po popoldanski službi božji je začel dež, tako da ni bilo še misliti na veselico. Okolo 6. ure so se zbrali domači pevci k poskušnji. Ko nekaj kosov poskusijo, prideta dva gospoda iz Gorice. Tu se je začelo misliti, kaj početi. Rečeno, storjeno! Eden pripravi mizo, drugi stole, tretji gre po vino itd.; v malih minutah bilo je vse zasedeno, tako da še prostora ni bilo dosti. Med tem so jo že naši slavci zapeli, in ko so se jeziki razvezali, začele so tudi napitnice, s prva-po malem, kasneje bolj goste, tako da bi bili včasih radi trije govorili po eni pesmi. Med napitnicami so me zanimalo posebno one, ki so omenjale goriško zgodovino. Prvi, ki je govoril, je rekel med drugim, da so se uaselili nekateri colkarji z onkraj meje v sedanjem Raštelji že leta 1300. Drugi je trdil prav tisto, samo v drugi obliki. Tretji je pripovedoval iz kronike solkanske čitalnice, da leta 1001 je spadala cerkev sv. Duha na goriškem gradu pod solkanskega župnika. Zopet četrti se ogleši, da je čital v „Cvetji“, da je v cerkvi sv. Antona na starem trgu v Gorici sam

sveti Anton maševal in pridigoval. Prav ustrezno bi bilo marsikomu, ako bi nam kdo o kaki priložnosti v tem velevažnem uprašnji s kakim podlistkom v „Soči“ postregel, kakor nam je bilo ustrezno s podlistkom, kako so naši bratje Hrvati na Predelu slavno in junaško do zadnjega svojo krv prelili.

Med napitnicami in pčjem so se bili prostori tako natlačili, da ni bilo ni kotiča praznega. Stojé so mnogi poslušali in marsikdo je rekel: taka je lepa veselica, drugače nego v navadni krčmi. Med došlimi gosti bilo je še precejšnje število iz Pevme in bili so z nami prav zadovoljni.

Iz Dolenjih Brd, dne 10. junija. — Gospod dopisnik iz Brd v predzadnji številki velecenjone „Soče“ pravi ter trdi med drugim: da tudi Šmartinsko-Kojsčansko starešinstvo gre k koncu svoje triletne dobe, da nekateri težko čakajo novih volitev in da večje borbe ko pri zadnji volitvi ne more biti. Jaz nasprotno trdim, da prihodnja volitev more še večja in burnejša biti ko zadnja; vendar se nadejam, da za prihodnjo volitev starešinstva se volilci zjedinijo. Dokaz prejšnji moji trditvi je ta: število volilcev se je od zadnjih volitev pomnožilo; po vrejenji novih davkov je samo katastralna (davkarska) občina Kozana v tretji volilni skupščini pridobila več kot eno tretjino novih volilcev; kje pa so druge občine in razredi? Da pa se bo mirno in v složnosti vršila prihodnja volitev, treba je ravnati se po splošni želji dolenjih Bricev, kateri želijo premembo nekaterih zastopnikov in pa primerno število zastopnikov, značajnih in merodajnih. Očividno je pa, da po županstvu nem sedeži ne hrepenijo; podajmo si tedaj roke kot prijatelji in volimo po želji občinstva, kar bude v čast in blagor vsi županiji. Pa vendar ta glas merodajnih Bricev ne bo vsem ugajal.

Da pa tudi ne bo mogoče slavnemu županstvu kaj očitati, (navadno se pri vsakej volitvi nahajajo nasprotniki, ki trdè, da se ni postavno in po želji volilcev postopalo,) treba je na ta način urediti in voditi prihodnjo volitev. Slavno županstvo naj sestavi za prihodnjo volitev natančen imenik vseh volilcev tekočega leta po vrejenji novih davkov in naj ta imenik razpodeli v pregled občinstvu. Prihodnja volitev naj traja v tej obširni županiji dva dni zaporedoma in sicer za tretjo volilno skupščino naj se odloči en dan, za drugo in prvo pa drugi dan. V volilno komisijo naj se volijo poštèni in izobraženi možaki iz vseh razredov, v primeru s številom volilcev. Na tak način se zamaše usta nasprotnikom, kateri bi se lahko prikazali. Na vse zadnje pa Bog živi našega narodnega župana, ako se bo držal tega načela.

Politični pregled.

Naš in nemški cesar snideta se najbrže tudi letos. Nemški cesar Viljem pride namreč tudi letos v hostinske toplice (Gastein), kjer ostane od 15. julija do 10. avgusta. Med tem gre pa navadno naš cesar v Išč in radi tega pride samo po sebi, da se obiščeta, ker sta si precej blizu.

Cesarjeviča Rudolfa, velikega prijatelja vedom in umetnostim, imenovalo je dunajsko vseučilišče častnega doktorja modroslovja; posebna deputacija, katere ud je bil trdi naš slavni Miklošič, izročila mu je prošle dni krasno izdelani diplom.

Deželna zbor dalmatinski in tirolski sta se odprla 16. t. m. Dalmatinski zbor je bil lansko leto radi razlike v mnenjih namestnika Ivanoviča in narodne večine nagloma zaključen; govori se, da so se povodi onim preprirom odstranili, pričakovati je torej letos mirnega in plodonosnega zasedanja.

Volitve v štajerski deželni zbor bile so že razpisane za sredo prihodnjega meseca; cesarski namestnik baron Kübeck, kateri se ni še popolnoma sprijaznil z naceli Taaffejeve vlade, razpisal je bil volitve v velikem posestvu na soboto, ko se duhovščina volitve ne more udeležiti. Vsled višjega ukaza so volitve preložene ter se bodo vršile 19., 21. in 26. avgusta.

Na Hrvatskem vrši se zborovanje deželnega sabora do sedaj še precej mirno. Z veliko večino je bil sprejet nasvet, da se deželni sabor zavaruje zoper postavljeno kraljevega komisarja, zoper vsako jednostransko razlaganje pogodbenega zakona (pogodbe med Ogersko in Hrvaško) ter zahteva, naj se skliče regnikolarna deputacija, ki naj naredi konec dotičnim pritožbam. Opozicija zapustila je pred glasovanjem dvorano.

Volitve za ogerski državni zbor bližajo se

svojemu koncu. Do sedaj razpolaga vlada čez večino 52 glasov; voljenih je 224 vladnih, 57 poslancev zmerne opozicije, 67 nezavisnih, 17 protisemitov, 16 nacionalistov in 11 poslancev brez barve. Hudo peče jude takraj in onkraj Litave, da se množi število protisemitov, posebno pa še to, da pojema judovski upljiv v občé. To se spoznava tudi iz tega, da je urednik „Pester Lloyd-a“, žid po rodu in duhu, kateri je nosil do sedaj povsod velik zvonec, v štirih volilnih okrajih propadel.

Srbsko-bolgarski prepir bo mirnim potom poravnán, kakor ni bilo drugače pričakovati. Knez Bismark sam posreduje v tem nepotrebem prepiru, podpirajo ga v tej zadevi tudi druge velevlasti.

V Rimu vršile so se 6., 7. in 8. t. m. v dominikanski cerkvi grde demonstracije. Med tridnevno molitvijo, napravljeno v namen, da potolaži Vsegamogočnega radi toliko bogokletja, vrinila se je druhal v cerkev ter začela upiti: „živio Garibaldi! smrt farjem?“ Pobožno ljudstvo je prvi in drugi dan druhal iz cerkve spodilo, tretji dan jej je branilo pa redarstvo vhod v cerkev; a pred cerkvijo zbrana druhal začela je strašno tuliti, razsajati, kleti in psovati in nekateri somišljeniki, ki so se bili prikradli v cerkev, so jim pomagali. Verno ljudstvo je pa kot na ukaz odgovarjalo: „živila Marija, živila katoliška vera!“ — Od italijanske vlade je prišla pa sv. očetu vest, da je cerkev sv. Petra v nevarnosti, brezbožni lopovi nameravajo jo z dinamitom končati. Vsled tega straži se cerkev sedaj strogo.

V Belgiji, kjer so gospodarili do sedaj liberalci, podlegli so ti pri zadnjih volitvah popolnoma, zmagala je konservativna stranka. Ta preobrat je velike važnosti, kajti pouzroči preobrat tudi zunanje politike. Liberalci so bili privrženci Bismarkovi, katoličani so pa na strani Francije; prvi bili so veliki prijatelji italijanske vlade in nasprotniki papeževi, drugi pa nasprotno.

Angležem dela krivi prerok v Afriki še vedno velike sitnosti, po daljem zasedanju priboril si je mesto Berber, pobil je vse kristijane in nasprotnike, ter se tam utaboril. Tako se bliža vedno bolj egiptovskim mejam.

Domače in razne vesti.

Deželni zbor goriški imel je svojo tretjo sejo 17. t. m. o 5. uri popoldne. Potrdili so se proračuni za leto 1885. naslednjih zalogov: stipendijski zal. dohodkov 4079 gl., stroškov 1091 gl., ostanka 2178 gl., ki naj se o svojem času obrestonosno naloži. Med dohodki tega zaloga je 2000 gl., letna plača deželnega glavarja, katere je podaril višeni gospod Franc grof Coronini, da se napravi stipendijska ustanova, imenovana po svojem začetniku. V 6 letih bo vse glavne 12000 gl., kateri se prištejejo obresti, ki se v tem natečejo. Na predlog viteza dr. Tonklija se je zbor z ustajanjem zahvalil deželnemu glavarju za velikodušni dar. — deželno-občinski zalog dohodkov 2006 gl., stroškov 1810 gl., ostanka 196 gl., ki naj se naloži na obresti; — gospinski zalog doh. 6114 gl., stroš. 6305 gl., primanjkljaj 191 gl., ki se pokrije s 50/0 odbitkom pri vsakem stipendiji; — zalog za bolne in ranjene vojake doh. 1124 gl., str. 1025 gl., ost. 99 gl., ki se obrnejo v poplačanje dosedanega primanjkljaja; — zalog Werdenberških stipendijev doh. 3625 gl., str. 3604 gl., ost. 21 gl. — glavni zalog za uboge doh. 24.531 gl., str. 24.224 gl., ost. 307 gl., ki naj se naloži na obresti v državnih obligacijah. Dalje je zbor potrdil nekatere sklepe deželnega odbora v denarnih zadevah manjšega pomena. Predlog o podaljšanju najemne pogodbe gledé vojaške bolnišnice na Placuti se je izročil finančnemu odseku.

Četrta seja je bila danes ob 9^{1/2} uri popoldne. Na dnevnem redu so bili sledeči predlogi deželnega odbora: o dovolitvi letne pokojnine 100 goldinarjev bivšemu učitelju Ivanu Vouk-u; o donesku 600 gl. za pogodovanjski zalog; o dovolitvi odgojne podpore maloletnim otrokom učitelja Petra Jussa; o dovolitvi odgojne podpore Aleksandru sinu rajnega učitelja Ivana Breščak-a. Prvi, tretji in četrti predmet se je na predlog poslanca Kocijanciča izročil peticijskemu, drugi na predlog posl. Dottorija finančnemu odseku. Po seji je bila konferenca o organizaciji deželnega zavoda gluhonemov.

Blagoslovljenje zastave tukajšnjega pešpolka vojvoda Ludovik bavarski št. 62 vršila se je preteklo

sredo z veliko slovesnostjo. Na predvečer bila je razsvetljena kosarna in grad. Zvečer, drugo jutro in med svetim opraviлом gromeli so topovi. Slovesnost na Travniku je bila nenavadna, ljudstva preobilna. Ob 2 urah bil je banket, pozneje zabava v kosarni, zvečer sijajen ples v „Concordiji“.

Slov. bralno in podporno društvo v Gorici blagoslovi, kakor smo že oz. n. lili, 6. julija svojo zastavo. Gospodje, ki se hočejo udeležiti banketa, naj se oglasio pri odboru in naj plačajo 2 gl. — Društvenice tržaškega podp. društva podarijo zastavi trak v vrednosti 125 gl. Slava jim!

Osmi izkaz radodarnih doneskov za trak zastavi „bralnega in podpornega društva v Gorici“. Tiskovni popravek; gospodična Ivanka Lasič je podarila 3 gl. in ne 2. kakor je bilo vzadnji objavljeno; gospodična Jožefa Černe 2 gl.; gospodična Justina Černe 2 gl.; gospodična Terezija Prezl 1 gl.; gospodična V. P. 1 gl. vkup 7 gl. S prejšnjimi razkazi vred 115 gl.

Štirinajsti izkaz radodarnih doneskov za zastavo „Slovenskemu bralnemu in podpornemu društvu v Gorici“. Č. g. Franc Goljevšček 1 gl.; Monsig. J. Marušič 1 gl.; Badalič Janez 50. kr. Stepančič Franc 30 kr.; Jože K. 70 kr.; Jože Florenin 50 kr.; Č. g. Ivan Kodre 50 kr.; I. B. 30 kr.; Peter Drašček 50 kr.; Selič Martin 50 kr.; Andrej Sinigoj 50 kr.; Jože Mermolja 50 kr.; Miha Špacapan 20 kr.; Jože Beltram 30 kr.; Andrej Moli 20 kr.; Franc Devetak 30 kr.; Jože Žigon 30 kr.; Lukežič Janez 50 kr. Vkup. 8 gl. 70 kr. S prejšnjimi razkazi vred 330 gl. 50 kr. Jušt Vuga.

Umril je č. g. Matej Fugosič, bogoslovec I. leta, iz Vrbnika na otoku Krku. N. v m. p.

V Podgori se je zgubil pred 14 dnevi ali 3 tedni dvanajstletni deček, o katerem se ne vé, kam je prišel. Delal je v tovarni, kjer mu je bilo na plači nekaj odtegneno. Ad tistega dne ni za njem ni sledu ni tira.

Poreški škof je namenjen kahor se splošno govori v našem mestu, preč. g. Ivan dr. Fla pp. profesor cerkvene zgodovine in cerkvenega prava na tukajšnjem osrednjem semenišči. Dotična pisma so baje šla že v Rim, odkodar se pričakuje odgovor.

Toča se je letos že večkrat oglasila. Pretekli terek je naredila veliko škode na spodnjem Krasu (Opačjeselo, Kostanjevica, Temnica, Vojšćica), na Kanalskem in v goriški okolici (Bilje, Renče, Prvačina, nekaj tudi Gradišče in Dornberg). V Kostanjevici, pravijo; bila je tri četrti ure neprestano in je vse pokočala. Sploh imamo vez ta mesec nenavadao veliko dežja in mraza, kar bo slabo uplivalo na poljske priidelke.

Sviloprejke so letos nenavadno dobro kazale. Vsled tega je bilo listje silno podražilo. Ljudje so zastavili veliko reči, da so listje kupovali. Svilodi so bili zdravi, a pšišel je mráz in je vse uničil. Škoda, katero ljudje trpijo, je neizmerna. Kar so predali, morali so oddati pod ceno, kajti ne dobi se najmanjše konkurence.

„Katoliško bralno društvo“ v Št. Frjanu bo imelo po §. IV. točki 3. društvenih pravil svoj redni občni zbor v nedeljo, 22. junija, popoldne ob 4^{1/2} v poslopji visokorodnega gosp. Jožefa barona Formentina sè sledečim dnevni redom: I. Nagovor predsednikov. II. Poročilo tajnikovo. III. Poročilo denarničarjevo o društvenem materialnem stanju. IV. Volitev predsednika, 8 odbornikov in 2 namestnikov. V. Razni predlogi. K zboru vabljeni so uljudno vsi g. društveniki. Ob enem izreka podpisani odbor najtoplejše zahvalo častnemu udu tega društva, visokorodnemu gosp. Jožefu baronu Formentinu, ki naše društvo vsestransko podpira z iskreno željo, naj bi se tudi prosto ljudstvo povzdignilo do narodne zavesti in materialnega blagostanja.

Čast in slava takemu gospodu! Odbor.

Iz Biljane nam je pisal prijatelj lista, da so imeli veterani dolenjih Brd 12. t. m. po končani drugi slovesnosti shod na Dobravem, kjer so v prijazni in veseli družbi slavili svojega predsednika, viteza Catinellija, kateremu se je tisti dan izročila diploma častnega uda.

Slovenska čitalnica v Trstu priredi ob otvorjenji novih prostorov v soboto, 21. junija 1884., na čitalničnem vrtu glasbeno pevski koncert in nadeje se, da se udeležé tega društvu pomenljivega večera društveniki v obilnem številu. Svirala bode godba c. k. pešpolka Aleksandra III. carja ruskega št. 61. Početek ob 8^{1/2} zvečer. Ako bi bilo vreme neugodno, odloži se koncert na naslednjo soboto 28. junija.

Z najnovejšim slov. dnevnikom pretresavati narodno-politična vprašanja je nevšečno in nehalno delo. Način, kakó se bori njega urednik, more nas zanimati samo še s patološke strani. Od dne

do dne je vidneje, da je siromaka udarila barvna slepota. Kar je nam in njemu dolga leta bilo črno, in je nam še zdaj, to je njemu zdaj belo kakor páden sneg, belo in nič drugače. In ker je velik pravdaš in jako uporljiv, rad bi preveril ves svet, da slovenski narod — izvze iši peščico sitnih in pustih radikalcev — tudi vidi vse belo. S tacim človekom ni mogoč razgovor. Treba ga pustiti, da se mu povrne zopet zdrav vid in trezno mišljenje.

Samo jedno besedo bi se radi izpregovorili z njim. Morebiti, da nas vender razume. Urednik slov. uradnega lista si je vbi v glavo, da mi oponiramo vladi, ako pobijamo njegove neskladnosti in njega logične nestvore. Mislimo, da sam v to ne veruje, ako bi mu pa vender s tem bila resnica, povzemo mu jednokrat za vselej odločno: Mi ne nasprotujemo vladi, prav nasprotno, podpiramo jo, kolikor nam dadó naše slabe moči, podpirajo jo tudi vsi naši poslanci, kolikor jih imamo, naj si bodo deželni ali državni. To vé tudi vlada. A niti ona nam ne piše v greh, ako ne hvalimo vsega, kar se godi med nami in z nami. Tako delajo le tisti, ki so za to najeti. Ako uradni list tega ne vé, povemo mu mi, da je še zmerom nekaj razločka med vladinim pristašem in servilnim hvaljcem. Nam se le zdi, da je vlada nekoliko prepočasna, kadar jej treba pomagati svojim prijateljem. Mi ne zahtevamo družega, nego da nam toliko zljajša, da moremo dihati in živeti kot narod. Mi hvalimo vlado in smo jej hvaležni za vsako mrvo, hvalili bi jo radi še bolj, a gotovo ni krivda na nas, ako nam se dosti redko daje prilika vaditi se v tako lepi kreposti, kakor je hvaležnost.

Tudi z dunajskim pismarjem je velik križ. Od sile je razdražen in neryozen. Hudo preglavico mu dela, da se strelja tudi od druge strani. On da bi streljal do site volje na „radikalce“ z najtežjimi bombami, a ti pa, da bi svoje topove zabili, ali k večjemu streljali brez zrna, da bi samo pokali njemu na čast. Takó bi mu bilo prav. A ker to ne more biti, temveč se tudi napadeni branijo, razkačilo ga je to do besnosti. Kri mu je zavrela, zvija se, javče in psuje na vso sapo. Najbolje bi storili, ko bi priobeh njegovo zadnje pismo, ali žal nam je prostora in nekoliko imamo tudi obzir na pesnika in „učitelja“. Morebiti nam bode kedaj še hvaležen za to. V zlo mu tega pisma ne moremo šteti, ker mož je govoril v deliriji. Počakajmo, da mu odleže. Za zdaj ga priporočamo kakor zanimiv objekt našim psihologom, ali še bolje našim psihiatrom.

Listnica uredništva. Rodoljubu z dežele: Vaš dopis zarad vsebine ni za nas; pišite nam kaj drugega, sprejmemo radi. — iz Indije: ne moremo sprejeti, stvar se reši sama po sebi.

Zahvala!

Vsem tistim p. n. gospodom, kateri so za omišljenje spominske plošče ranjencu Matiji Vrtovcu kaj darovali, kakor tudi vsem tistim p. n. gospodom, kateri so k slavnosti razkritja spominske plošče kako drugače pripomogli: izrekam po tej poti v imenu osnovnega odbora za omišljenje spominske plošče in dotične slavnosti najtoplejše zahvalo.

Na Slapu, dne 16. junija 1884.

R. DOLENC.

Načelnik osnovnega odbora.

Zahvala.

Vsem onim mnogočastnim gospodom bogoslovskim profesorjem, duhovnikom, redovnikom, bogoslovcem in drugim, ki so spremili umrle ostauke nepozabnega nam sina, ozirom sorodnika,

MATA FUGOŠICA,

ali ki so nam drugače izkazali svoje sočutje, bodi tem potom izrečena najiskrenejša zahvala.

Posebno pak se zahvaljujemo prečastnemu gospodu Jožefu dr. ju Gabrjevčiču, ravnatelju bogoslovskega semenišča, velezaslužnim milosrdnim bratom in častnima bogoslovcema Jakopu Dmuniću in Šimu Mrakovčiču na posebni skrbi, katero so imeli za pokojnika, po katerem žanjemo.

Užaljeni roditelji in sorodniki.

„Jurij s pušo“

šaljiv list s podobami,

izhaja dvakrat na mesec v Trstu. Naročnina mu je do konec leta 1 gl. 50 kr. Naj se pošilja pod naslovom IVAN DOLINER, tiskarna Amati v Trstu.

Št. 447.

Razpis službe.

V tem okraji ste razpisani službi učiteljev-voditeljev na enorazrednicah v Otaleži in na Grahovem za definitivno nastavljenje z dohodki po postavi 10. marca 1870. in 4. marca 1879.

Prošnje s postavnimi spričevali sposobnosti je uložiti do konec meseca julija t. l. po predstavljenih oblastnijah.

C. KR. OKRAJNI ŠOLSKI SVET

v Tominu, 17. junija 1884.

Mlatilnice,

slamnoreznice in žitočistilne stroje oddaje po strogo fabriški ceni

J. C. DEMSCHER.

Železnike (Oberkrain).

Doktor Franc Veronese,

občinski zdravnik v Korminu,

bivši sekundarij c. k. občne bolnišnice na Dunaji, specialist za bolezni v živcih, stanuje v Korminu, ob cesti proti železnični postaji, v vili barona Locatelli-ja, in zdravi od 12. do 1 ure.

Št. 397.

Razpis službe.

Obrok prošnjam za tajnikovo službo pri tukajšnji kupčjski in obrtnijski družbi, ki je bil določen z razpisom 1. marca 1884. št. 163 do 30. aprila t. l., se je podajšal do konec tekočega meseca junija.

Z imenovano službo je združena letna plača 1500 gl., ki se plačujejo vsak mesec naprej, in pravica do pokojnine v smislu dotičnega pravilnika, potrjenega od visokega c. k. ministerstva.

Imenovanje bo veljalo kot stalno po enoletni skušnji, ki mora zbornico popolnoma zadovoljiti.

Preslici morajo biti avstrijski državljani, morajo znati popolnoma italijanski in nemški ter poznati po mogočnosti slovenski jezik.

Prošnje se spričevali, ki dokazujejo sposobnost prosilcev za razpisano mesto in njih znanstveno izvedenost v tej stroki (§ 14. postave 29. junija 1868, drž. zak. zvezek XXXIV. št. 85), naj se pošljejo predsedništvu tukajšnje kupčjske in obrtnijske zbornice do konec junija t. l.

KUPČJSKA IN OBRJNIJSKA ZBORNICA

v Gorici, 1. junija 1884.

Predsednik

V. PL. RITTER.

Bolezni v želodci (krč ali druge bolezni), ako jed ne diši, smrdéčo sapo in slaba usta, stud in bluvanje, hemeroidične bolezni odpravi gotovo

Jeruzalemski balzam,

ki je narejen iz rabarbarove korenike; jako krepilnega pvliva, boljši ko vse druge medicinične sestave in skrivne mešanice.

Dobiva se edino le v lekarni

G. B. PONTONI-JA

pri dveh Zamorcih v Raštelji v Gorici.